

ЮГОЗАПАДЕН УНИВЕРСИТЕТ „НЕОФИТ РИЛСКИ“ БЛАГОЕВГРАД

СТАНОВИЩЕ

От: **доц. д-р Гергана Илиева Михайлова-Борисова, Университет за национално и световно стопанство; научна специалност „Финанси, парично обръщение, кредит и застраховка“**

Относно: *дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен „доктор“ по докторска програма „Организация и управление извън сферата на материалното производство (социално-културна сфера)“, професионално направление 3.8. „Икономика“ в Югозападен университет „Неофит Рилски“*

Автор на дисертационния труд:

Адва Биниамин Калманович

Тема на дисертационния труд:

Процедури за адаптация на пенсионирани военни офицери за заемане на ръководни позиции в израелската образователна система

Научен ръководител:

доц. д-р Стоян Танчев

Основание за представяне на становището: участие в състава на научното жури по защита на дисертационния труд съгласно Заповед № 1822/12.09.2025 г. на Ректора на Югозападен Университет „Неофит Рилски“ – проф. д-р Николай Марин.

I. Информация за дисертанта

Адва Биниамин Калманович се е обучавала по докторска програма „Организация и управление извън сферата на материалното производство (социално-културна сфера)“, професионално направление 3.8. „Икономика“ към катедра „Финанси и отчетност“ на Югозападен университет „Неофит Рилски“. Обучението е осъществено в самостоятелна форма на обучение.

Преди докторантурата Адва Биниамин Калманович е придобила бакалавърска степен по „Бизнес администрация“ в периода 1997-1999 година в Рупин колежа /Ruprin college/. В периода 2005-2007 година придобива и магистърска степен по „Бизнес администрация“ в Кирият Оно Академията /Kiryat Ono Academy/. Адва Калманович има богат професионален опит като в момента е директор на финансова компания в община Кфар Йона /Kfar Yona/ в Израел. В същото време се занимава и с преподаване като изпълнява ролята на обучаващ по програмата MABAR. Разнообразният практически опит помага на докторантката да придобие ценни умения за реализирането на научното ѝ изследване и да борави свободно с редица научни методи.

II. Обща характеристика на представения дисертационен труд

Представеният дисертационен труд е посветен на изключително интересна и не толкова изследвана в днешно време тема, което дава възможност на докторантката да реализира научни и научно-приложни приноси. Изследвани са възможностите за преход в професионалната кариера в средна възраст като за пример служи държавната пилотна програма в Израел, насочена към пенсионирани военни на средна възраст, които се подготвят за директори в образователната система, в частност в училища в страната, използвайки своите умения в стратегическото мислене, организацията на дейността и управлението.

Дисертационният труд е с обем от 164 страници като същинската част е 134 страници. Структурата на труда е увод, три глави, заключение, използвана литература и приложения.

В увода са ясно формулирани целта, задачите и тезата на дисертационния труд. Тезата, която се защитава в дисертационния труд е, че: „успешното преминаване от военна кариера към ръководна позиция в училище зависи най-вече от това коя част от личността на човека води поведението му в новата му роля. Тези вътрешни опорни точки – наречени идентичностни опорни точки – определят как човек разбира ролята си, как се отнася към другите и как ръководи“. В увода ясно са посочени ограниченията на изследването, които се свързват с изключване на гледната точка на членовете на семейството, от което произлизат тези професионални кадри, както и представянето на резултатите към един определен момент, без да се разглеждат в динамика идентичността, адаптивните процеси и промяната в лидерските качества.

В първа глава „Теоретични основи на кариерния преход от военна служба към образователно ръководство“ се представят теоретичните възгледи, свързани с прехода към друга професия в рамките на живота на хората. Разгледани са редица теории като теорията за професионалните личности и работната среда на Холанд, с която се дефинират шест типологични личностни типа, сред които са реалистичния, изследователския, социалния, артистичния и други типове. Подчертава се значимостта на теорията на Бридж за осъществяването на прехода от военната към образователната сфера, при която се очертават три фази на трансформиране, а именно от край, свързан с отказване от предишната идентичност, към неутралната зона и в последствие към новото начало, което се свързва с предефинирана идентичност. Моделите на преход на Шлосберг и Социално-когнитивната теория за кариерно развитите също са представени. В главата се определят и основните предизвикателства, с които се сблъскват пенсионираните военни при интегрирането им в образователната сфера. Те не се отнасят само до придобиването на нови компетентности, но и с идентичността. Поради тази причина са дефинирани и три опорни точки на идентичността.

Във втора глава „Индивидуални, групови и генерационни траектории на идентичността“ се представя използваната методология по събиране и анализиране на данните. Изследователят прилага разнообразни методи за събиране на данни като наблюдения, интервюта и структурирани въпросници за военните, които извършват професионална трансформация към образователната сфера, и за учителите, които към момента на изследването са вече колеги на тези бивши военни. Анализирани са резултатите от събраните данни посредством посочените методи като се открояват трите вида опорни точки на идентичността, а именно военна, образователна и индивидуална. При отделните идентичности се проявява и различно лидерско поведение.

В трета глава на дисертационния труд „Структурни рамки за идентичностно ориентирано лидерство в образованието“ е направен задълбочен анализ на лидерството. Анализът подчертава, че съществуват различия между типовете идентичност като се подчертава за всяка идентичност какво е водещото: институционалната съвместимост, стратегическата гъвкавост, педагогическа адаптация и други. Дават се и препоръки, с които да се подобри интеграцията и лидерското развитие на новите лидери в образователната система. Третата глава всъщност представлява един модел за лидерство в образователната сфера, основан на идентичността.

В заключението са представени основните резултати от изследването.

Адва Биниамин Калманович използва достатъчно източници – 131 научни публикации на английски език, от които статии, специализирана литература и книги. Докторантката умело е успяла да се запознае с необходимите изследвания по темата на дисертационния труд и да приложи основните идеи за целите на провеждането на нейното изследване.

Като положителни черти на дисертационния труд могат да се посочат:

- *Добро структуриране на дисертационния труд и последователен и плавен преход между отделните глави на труда.*
- *Обособяване на основните резултати в края на всяка глава.*
- *Избор на интересна и неизследвана тема, която представлява интерес не само за специалисти, но и за неспециалисти в областта.*
- *Наличие на редица научни и научно-приложни приноси на дисертационния труд.*
- *Използване на множество източници, с което се демонстрира и висока осведоменост на докторантката по изследваната тема.*
- *Използване на подходяща методология и научен стил.*

III. Оценка на научните и научно-приложни приноси

В дисертационния труд се откриват множество научни и научно-приложни приноси, по-съществените от които са:

- *Представяне на концептуален модел за лидерство в образователната сфера, който взема предвид идентичността.*
- *Приложение на модела на опорните точки на идентичността в образователната сфера като по този начин се предлага и нов подход към изследване на процеса на трансформиране на идентичността на военните за целите на заемането на лидерски позиции в образованието.*
- *Принос в развитието на кариерната теория и усъвършенстването на образователното лидерство, базирано на използването на наличните ресурси в публичния сектор.*
- *Формулиране на препоръки за подбор и обучение на директори за училищата в страната, които преди това са имали военен опит.*

IV. Оценка на автореферата и публикациите по дисертацията

Авторефератът отразява вярно и коретно съдържанието на дисертационния труд. Адва Биниамин Калманович е изпълнила необходимите минимални изисквания за придобиване на образователната и научна степен „доктор“. Има 3 публикации, от които две статии в електронното списание на Свободния университет – Варна и един доклад в международна конференция. Публикациите са свързани с темата на

дисертационния труд. Това ми дава основание да заключа, че резултатите от дисертационния труд са в достатъчна степен популяризирани.

V. Критични бележки и препоръки

Нямам критични бележки. Бих отправила препоръка докторантката да публикува дисертационния си труд, тъй като той съдържа научни и научно-приложни приноси и би бил интересен за специалисти и неспециалисти в областта.

VI. Заключение

Дисертационният труд на тема „Процедури за адаптация на пенсионирани военни офицери за заемане на ръководни позиции в израелската образователна система“ е едно завършена и качествена разработка, притежаваща научни и научно-приложни приноси и имаща актуална и интересна тема на изследване. Предвид качествата на дисертационния труд считам, че Адва Биниамин Калманович заслужава да ѝ бъде присъдена образователната и научна степен „доктор“ по професионално направление 3.8 „Икономика“, докторска програма „Организация и управление извън сферата на материалното производство (социално-културна сфера)“.

7 октомври 2025 г
гр. София

Член на журито:

(доц. д-р Гургана Михайлова-Борисова)

ЮГОЗАПАДЕН УНИВЕРСИТЕТ "НЕОФИТ РИЛСКИ" БЛАГОЕВГРАД

OPINION

By: Assoc. Prof. Dr. Gergana Ilieva Mihaylova-Borisova, University of National and World Economy; scientific specialty "Finance, Money in Circulation, Credit and Insurance"

Subject: Dissertation for the award of the educational and scientific degree "Doctor" in Finance, Money in Circulation, Credit and Insurance at the Southwest University "Neofit Rilski"

Author of the dissertation:

Adva Binyamin Kalmanovich

Theme of the dissertation:

Adaptation procedures of military officers retirees for management positions in the israeli educational systems

Scientific supervisor:

Assoc. Prof. Stoyan Yanchev, PhD

Reason for submitting the opinion: participation in the composition of the scientific jury for the defense of the dissertation according to the Order № 1822/12.09.2025 of the Rector of Southwest University "Neofit Rilski" - Prof. Dr. Nikolay Marin.

I. Information about the PhD student

Adva Binyamin Kalmanovic has been studying in the doctoral program "Organization and Management out of the sphere of the material production (social-cultural sphere)", professional field 3.8. "Economics" at the Department of Finance and Accounting of Southwestern University "Neofit Rilski". The training is carried out in an independent form of study.

Prior to her Ph.D., Adva Binyamin Kalmanovic earned her Bachelor's degree in Business Administration from Ruppin College in 1997-1999. In the period 2005-2007, she also studied a Master's degree in Business Administration at Kiryat Ono Academy.

Adva Kalmanovic has extensive professional experience as a director of a finance company in the municipality of Kfar Yona in Israel. At the same time, she is also involved in teaching as a educator in the MABAR program. Her diverse practical experience helped the PhD student to acquire valuable skills for the implementation of her research and to become fluent in a range of scientific methods.

II. General Characteristics of the Presented Dissertation

The presented dissertation is devoted to an extremely interesting and not so explored nowadays topic, which enables the PhD candidate to realize scientific and applied contributions. The paper explores midlife career transition opportunities, exemplified by a government pilot program in Israel targeting retired middle-aged military personnel preparing to become principals in the education system, particularly in schools across the country, using their skills in strategic thinking, business organization and management.

The dissertation is 164 pages long with the main part of the dissertation being 134 pages. The structure of the thesis is an introduction, three chapters, conclusion, references used and appendices.

The introduction clearly states the aim, objectives and thesis of the dissertation. The thesis that is defended in the dissertation is that the successful transition from a military career to a school leadership position depends primarily on which part of a person's personality guides his or her behavior in the new role. These internal individual's dominant identity anchors determine how a person understands his role, how he relates to others, and how he leads. The introduction clearly identifies the limitations of the study, which relate to the exclusion of the perspectives of the family members from which these professional cadres come, and the presentation of results to one particular point in time without looking at the dynamics of identity, adaptive processes and change in leadership.

The First chapter "Theoretical Foundations of Career Transitions from Military Service to Educational Leadership," presents the theoretical views related to career transitions within individuals' lives. A number of theories are discussed such as Holland's theory of professional personalities and work environments, which defines six typological personality types including the realist, exploratory, social, artistic and other types. The significance of Bridges' theory for the realisation of the transition from the military to the educational sphere is highlighted, where three phases of transformation emerge, namely from an ending associated with the abandonment of the previous identity, to the neutral zone and subsequently to a new beginning, which is associated with a redefined identity. Schlossberg's transition models and Social Cognitive Theory of Career Development are also presented. The chapter also identifies the major challenges faced by retired military personnel as they integrate into the educational field. These relate not only to the acquisition of new competencies but also with identity. For this reason, three identity anchors are also defined.

The Second chapter "Individual, Group and Generational Identity Trajectories" presents the methodology used to collect and analyse the data. The researcher applied a variety of data collection methods such as observations, interviews and structured questionnaires for military personnel who are making a professional transformation to the educational field and for teachers who, at the time of the study, are colleagues of these former military personnel. The results of the collected data are analysed using the above methods, highlighting the three types of identity reference points, namely military, educational and individual. Different identities also exhibit different leadership behaviours.

The Third chapter "Identity-Based Educational Leadership – Analyses and Implications" provides an in-depth analysis of leadership. The analysis highlights that there are differences between identity types by highlighting for each identity what is leading: institutional compatibility, strategic flexibility, pedagogical adaptation and others. Recommendations are also given to improve the integration and leadership development of new leaders in the educational system. The third chapter is actually an identity-based model of educational leadership.

The main findings of the study are presented in the conclusion.

Adva Binyamin Kalmanovic uses sufficient sources - 131 scientific publications in English, including articles, specialized literature and books. The doctoral candidate has skillfully managed to familiarize herself with the necessary research on the topic of her dissertation and apply the main ideas for the purpose of conducting her research.

As positive features of the dissertation can be mentioned:

- Good structuring of the dissertation and consistent and smooth transition between the chapters of the work.*
- Summarize the main results at the end of each chapter.*
- Choice of an interesting and unexplored topic that is of interest not only to specialists but also to non-specialists in the field.*
- Presence of a number of scientific and applied contributions of the dissertation.*
- The use of multiple sources, which also demonstrates the doctoral candidate's high awareness of the research topic.*
- Use of appropriate methodology and scientific style.*

III. Evaluation of scientific and applied contributions

The dissertation work reveals numerous scientific and applied contributions, the most significant of which are:

- Presenting a conceptual model of educational leadership that takes identity into account.*
- Application of the identity model in the educational sphere, thus proposing a new approach to the study of the process of identity transformation of the military for the purpose of taking leadership positions in education.*
- Contributes to the development of career theory and the refinement of educational leadership based on the use of available resources in the public sector.*
- Formulate recommendations for the selection and training of principals for the nation's schools who have had prior military experience.*

IV. Evaluation of the abstract and publications on the dissertation

The abstract reflects faithfully and correctly the content of the thesis. Adva Binyamin Kalmanovic has fulfilled the necessary minimum requirements for the degree of Doctor of Education and Science. She has 3 publications, including two articles in the electronic journal of the Free University of Varna and one paper in an international conference. The publications are related to the dissertation topic. This gives me reason to conclude that the results of the dissertation have been sufficiently popularized.

V. Critical comments and recommendations

I have no critical remarks. I would recommend the PhD student to publish her dissertation as it contains scientific and applied contributions and would be interesting for specialists and non-specialists in the field.

VI. Conclusion

This dissertation, entitled "Adaptation Procedures of Military Officers Retirees for

Management Positions in the Israeli Educational Systems” is a complete and qualitative work, possessing scientific and applied contributions and having a topical and interesting research topic. Considering the qualities of the dissertation, I believe that Adva Binyamin Kalmanovic deserves to be awarded the Educational and Scientific Degree “Doctor” in the professional field 3.8 “Economics”, doctoral program “Organization and Management out of the sphere of the material production (social-cultural sphere)”.

October 7, 2025
Sofia

Member of the jury:

*(Assoc. Prof. Gergana Mihaylova-Borisova,
PhD)*